

ajdovščina, 10. novembra 1968

„Odlagam sejo; nismo sklepčni“

Ne moremo sicer reči, da pogosto slišimo tako ugotovitev predsednika tega ali onega organa upravljanja v podjetju, toda skoraj pravilo je postalo, da se malodane vse seje začno z minimalnim številom članov — tako rekoč na robu sklepčnosti. Največkrat pa to uspe šele s ponovnim prigovarjanjem kakšnega še dosegljivega člana, naj vendar pride na sejo, »da bomo sklepčni«.

Tako je bilo tudi z zadnjo sejo delavskega sveta. Na dnevnem redu je bilo zelo pomembno vprašanje (predlog periodičnega obračuna) — a dovolj članov delavskega sveta od nikoder! Ko je končno prišel še deseti rešilni član (najmanj toliko jih je potrebno za sklepčnost) je predsednik povsem upravičeno postavil kot prvo točko na dnevni red vprašanje udeležbe na sejah organov upravljanja. Navzoči člani so obsojali tako pasivnost in predlagali ukrepe. Kot iz arhiva je nekdo privlekel sklep delavskega sveta iz leta 1966 o ukrepih za zagotovitev normalne udeležbe na sejah delavskega sveta in upravnega odbora, sklep, na katerega je legel prah ne toliko zaradi njegove starosti kot zaradi pozabe in neizvajanja. Pod tem prahom pa je tako jasno zapisano, da je vsak član dolžan hoditi na seje, da mora neodložljivo zadržanost javiti tajnici organov upravljanja najpozneje en dan pred sejo in tako opravičiti svojo odsotnost, in končno, da se za člana, ki bi neupravičeno trikrat izostal s seje, predlaga odpoklic.

A sklep je šel v pozabo in z njim najosnovnejša odgovornost, celo običajno oljka. Le redki se namreč pravočasno opravičijo, drugi jo popihajo tudi brez tega; ni jim mar, če se zaradi tega seja ne more pravočasno preklicati in zato njihovi sodelavci zaman pridejo in čakajo na sejo, ki zaradi nesklepčnosti nato odpade.

Vsak član organov upravljanja je prostovoljno pristal na kandidaturu in z zaupanjem, ki mu ga je kolektiv s tem izrazil, prevzel nase tudi odgovornost do svojih volivcev in do družbe sploh. Ne pozabimo, da sloni ves naš družbeni sistem na samoupravljanju in da brez rednega delovanja organov tega samoupravljanja tudi ni normalnega dela in poslovanja, ter normalnih pravic iz dela, ki se jih tako radi zavemo. Za redno delo samoupravnih organov pa so potrebni ljudje, ljudje z normalno človeško mero odgovornosti in dobre volje. A te tako pogosto ne najdemo niti pri članih delavskega sveta. Le kdo bo potem še redno jemal »ugotovitev«, ki je kot v ironijo spet padla na isti seji DS med razpravo o oblikah informiranja članov kolektiva, da si namreč ljudje najbolj želijo razlag in informacij — na sestankih!

GS

Udeležili smo se dveh jesenskih sejmov

V današnji hudi konkurenci ni naloga proizvajalca le skrb za racionalnejšo — sodobnejšo proizvodnjo, temveč mora ravno toliko pozornosti posvetiti propagiranju svojih izdelkov ter skrbeti, da so kupci in končni potrošniki stalno seznanjeni z vsemi njegovimi dosežki in novostmi.

Najprimernejša oblika seznanjanja tako enih kot drugih pa je sigurno sejem, kjer se primerjajo vsakoletni dosežki in novosti po posameznih gospodarskih panogah. Sejmov se udeležujejo vsi kupci in prav ti jim služijo kot smernice za odločitve pri nadaljnjih nakupih. Končni potrošniki se na teh sejmi seznanjajo z vsemi novostmi in nemalokrat precej vplivajo na trgovino, ko povprašujejo pri njih po novih artiklih, ki so jih opazili na sejmi.

Letošnjo jesen smo se udeležili dveh takih gospodarskih manifestacij, in sicer: zagrebškega velesejma v septembru ter beograjskega sejma mode v oktobru. Na obeh sejmi smo prikazali vse naše novosti, poseben poudarek pa smo dali tiskanim tkaninam in texonu. Oba artikla sta za nas zelo zanimiva, posebno še glede ugodnih finančnih rezultatov, ki jih lahko dosežemo pri njihovi realizaciji. Z rezultati udeležbe na sejmi smo zadovoljni, saj so bili nad pričakovanimi. Vsi kupci so pohvalili naš širok izbor tiskanih tkanin in nam zagotavljali, da na zagrebškem velesejmu tako širokega izbora tiskanih tkanin nima noben tovrstni proizvajalec. Na sejmu smo prodali 194.000 metrov tiskanih tkanin. Da ni bil rezultat še večji, je krivo dejstvo, da smo mi na tem področju še novinci, se šele uvajamo in kupci še ne zaupajo popolnoma v kvaliteto naših tiskanih tkanin. Poleg tega so

bile tudi cene naših artiklov nekoliko višje v primerjavi s konkurenčnimi podjetji.

Zelo velik interes je bil med kupci in potrošniki za naš texon. Nemalo je bilo primerov, da so nas potrošniki spraševali, če bomo po končanem velesejmu prodali razstavljene modele iz texona. Ze med sejmom, še posebno pa po njem, se je prodaja texona v Zagrebu močno povečala in znaša do sedaj že preko 15.000 metrov. Trgovina na drobno se je prodaje texona nekoliko hitreje oprijela, medtem ko so grosistična in konfekcijska podjetja zelo previdna in so naročila le manjše količine, da bi najprej preizkusili tržišče. Vsakodnevno pa prejemamo dopise potrošnikov iz krajev, kjer se še ne prodaja texon, iz katerih vprašujejo, kje je mogoče dobiti naše umetno usnje.

Iz navedenega vidimo, da je naša trgovina še vedno toga, noče prevzeti niti najmanjšega rizika in ne reagira niti na povpraševanje potrošnikov.

Beograjski sejem je bil le dobre tri tedne po zagrebškem in na njem nismo pričakovali večjih poslovnih aranžmajev. Udeležili pa smo se ga vseeno iz pozornosti do tega tržišča.

Večje rezultate lahko pričakujemo na januarskem sejmu mode v Ljubljani, kjer so se že do sedaj sklepali vedno največji poslovni aranžmaji.

Kot vidimo, smo bili z našimi novimi izdelki pri kupcih lepo sprejeti. Vso pozornost pa je potrebno posvetiti sedaj še kvaliteti tkanin in dobavnim rokom, da si ne bomo zaupanja po nepotrebnem zapravili.

E. Krašna

Tako smo se predstavili na beograjskem sejmu mode

IZ VSEBINE:

- Str. 2 Sklepi organov upravljanja
- Str. 3 Devetmesečni obračun
- Str. 4 Dodeljena so bila prosta stanovanja
- Nov kosmatilni stroj
- Str. 5 Pred cepljenjem proti gripi
- Str. 6 Iz življenja kolektiva
- Str. 8 Imeli smo jih...

Sklepi organov upravljanja

Od 1. junija do konca oktobra je imel delavski svet 5 sej, na katerih je obravnaval 31 točk dnevnega reda in sprejel 44 sklepov.

V istem času je imel upravni odbor 9 sej. Obravnaval je 32 točk dnevnega reda in sprejel 28 sklepov.

SKLEPI DELAVSKEGA SVETA

9. seja 24. junija 1968.

V zvezi z odobritvijo kredita za nakup stanovanja trgovskemu predstavniku podjetja Ljudevitu Vuglaču je delavski svet sprejel sklep o garancijski izjavi za vračanje tega kredita.

Sprejet je bil sklep o nabavi novega kosmatilnega stroja, ki ga bo podjetje kupilo iz uvoza.

Po obravnavi predloga o analitični oceni novih delovnih mest je delavski svet sprejel kar štiri sklepe, in sicer: S prvim sklepom o analitični oceni novih delovnih mest so bila nova delovna mesta ocenjena z naslednjim številom točk: vodja proizvodnje 215 točk, vodja nabave 170 ter referent za prodajo na zunanji trg 155 točk. Z drugim sklepom je delavski svet zadolžil komisijo za analitično oceno delovnih mest, naj v roku dveh mesecev ponovno pregleda analitično oceno vseh delovnih mest in izvrši najnujnejše popravke analitične ocene tistih delovnih mest, katerih analitična ocena se je zaradi spremenjenega obsega in zahtevnosti del na njih pokazala kot najbolj neustrezna. Nato je delavski svet sprejel še sklep o pripravi predloga nove analitične ocene vseh delovnih mest. O vsebini tega sklepa, ki naj bi bil uresničen do januarja prihodnjega leta, pišemo malo obširneje v posebnem odstavku. Pod to točko je delavski svet sprejel še sklep o odobritvi mesečne nagrade skladiščniku Franju Stoparju za njegovo dolgoletno vestno in požrtvovalno delo. Nagrada naj bi se priznala v obliki mesečnega dodatka v višini 20 točk. Nato je delavski svet obravnaval predlog za imenovanje komisij delavskega sveta in njihovo sestavo. Pri tem je imenoval novo komisijo za delovna mesta ter jo pooblastil, za samostojno odločanje. Nato je dosedanja komisija za nabavo, prodajo, oceno in likvidacijo osnovnih sredstev preimenoval v komisijo za osnovna sredstva. Sprejet je bil sklep o sestavi in formiranju komisije za analitično oceno delovnih mest. Sklep določa, da ima komisija 10 članov, in sicer 3 iz tkalnice in predilnice, 2 iz uprave ter po 1 iz pomožnih obratov in opletmitilnice. Člane komisije iz posameznih enot imenujejo sveti teh enot, pri delu komisije pa so dolžni sodelovati tudi vodje sektorjev in vodje EE.

Delavski svet je nato imenoval nove člane vseh komisij delavskega sveta, ker je dotedanjim članom potekel dveletni mandat.

Končno je delavski svet imenoval še komisijo za primopredajo dolžnosti med prejšnjim in novooizvoljenim direktorjem.

10. seja 30. julija 1968.

Pri razpravi o poročilu o izvajanju sklepov zadnje seje delavskega sveta je delavski svet sprejel sklep o odobritvi mesečne nagrade Franju Stoparju tako, da je namesto mesečne nagrade v višini 20 točk priznal enkratno nagrado v višini 1.500 N din.

Nato je delavski svet obravnaval predlog periodičnega obračuna za I. polletje 1968 in ga sprejel v besedilu, kot ga je predlagal delavskemu svetu upravni odbor. Pri tem je sklenil, da se ostanek sredstev za sklade uporablja za obratna sredstva.

Sprejet je bil predlog pravilnika o denarnih prejemkih delavcev, ki pomenijo nadomestilo dejanskih stroškov. Pravilnik določa pogoje in višino teh prejemkov, med katere štejemo zlasti: kilometrino, dnevni- ce, nadomestila za prevoz na delo in z dela ter nadomestila za ločeno življenje.

Na predlog komisije za osnovna sredstva so bili sprejeti sklepi: o nabavi pralnega stroja za pranje umetnega usnja, o nabavi 4 manek- nov lutk za sejne in razstave ter o prodaji stare mizarske delovne mize.

Za ureditev prostora za nov kosmatilni stroj je delavski svet sprejel načelni sklep, da se kot možnost za namestitev novega kosmatilnega stroja sprejme preselitev skladišča št. 4, vendar s pogojem, da tehnični sektor še pred tem prouči možnost kake boljše in cenejše rešitve.

Delavski svet je nato obravnaval predlog o spremembi določila pravilnika o delitvi osebnih dohodkov, ki se nanaša na dodatek za nočno delo. V tej zvezi je delavski svet sprejel sklep, da se dodatek za nočno delo od dotedanjih 20 % poveča na 40 %.

Ob odhodu prejšnjega direktorja Dušana Goltesa iz podjetja mu je delavski svet za njegovo uspešno delo v podjetju odobril denarno nagrado v višini enomesečnega osebnega dohodka.

11. seja 2. septembra 1968.

Na tej seji, ki je bila izredna, je delavski svet razpravljal o zahtevi pomožnih obratov za višjo analitično oceno nekaterih delovnih mest, zaradi česar so delavci pomožnih obratov ustavili delo. V tej zvezi je delavski svet sprejel tri sklepe. S prvim je zavzel svoje stališče do zahteve sveta EE pomožni obrati o višji ocenitvi nekaterih delovnih mest. Zahtevo sveta EE je označil kot neutemeljeno, ker je menil, da ne obstajajo bistvena nesorazmerja v vrednotenju delovnih mest te ekonomske enote in drugih delovnih mest v podjetju. Zaradi tega in zaradi načina, kako so v pomožnih obratih želeli uresničiti svojo zahtevo, je delavski svet z naslednjim sklepom obsodil prekinitev dela v pomožnih obratih kot neustrezen in škodljiv način reševanja notranjih problemov, ki bi se dali rešiti na način, sprejemljivejši za vse. Zato je bil delavski svet tudi mnenja, da se delavcem pomožnih obratov za čas ustavitve dela ne prizna osebnega dohodka, razen za čas, kolikor je trajal sestanek, na katerem so se dogovorili, da bo njihova zahteva čimprej proučena in dana na sejo delavskega sveta.

Naslednji dve točki dnevnega reda te seje sta se nanašali na stanovanjsko problematiko. Najprej je delavski svet obravnaval vlogo Branke Stibiljeve za odločitev izselitve iz stanovanja podjetja, ki pa ji zaradi nujnih potreb za svoje delavce ni mogel ugoditi.

Pod drugo točko pa je ponovno obravnaval vprašanje uporabe sredstev podjetja za stanovanjsko izgradnjo 1968 in v tej zvezi odpravil svoj prejšnji sklep, po katerem naj

bi se sredstva za stanovanjsko izgradnjo sproti po prilivu oročala pri Kreditni banki in hranilnici Nova Gorica v obliki stanovanjskega varčevanja z odpovednim rokom 13 mesecev. Namesto take rešitve je bila z novim sklepom sprejeta oročitev 20 milijonov S dinarjev po dveh pogodbah: s prvo smo zavezani do 20. oktobra 1968 deponirati 10 milijonov S dinarjev za dobo 10 let, po drugi pa deponirati 10 milijonov S dinarjev do 20. januarja 1969 za dobo 20 let. Po obeh pogodbah bo podjetje razpolagalo s kreditnimi sredstvi 20 milijonov S dinarjev 12. novembra 1969 in 20 milijonov S dinarjev 20. februarja 1970 z rokom vračila prvega v 10 letih, drugega pa v 20 letih.

12. seja dne 15. oktobra 1968.

Sprejet je bil sklep o dokončni odobritvi sredstev za ureditev prostora za nov kosmatilni stroj in gradnjo prizidka za filter tega stroja. Nova kosmatilnica bo v delu prejšnjega skladišča surovin in materiala.

Delavski svet je nato soglasno potrdil pogodbo o poslovno-tehničnem sodelovanju med našim podjetjem in izvozno-uvoznim podjetjem Jugotekstil iz Ljubljane v sodelovanju s

sedanjega predstavnika Iva Bata izvoljena Elizabeta Kodričeva.

Z nadaljnjima dvema sklepoma je delavski svet ob prenehanju dela v podjetju priznal nagrado, ki se sicer priznavajo ob upokojitvah, Avgustu Prosenu v višini povprečnega osebnega dohodka podjetja za razdobje treh mesecev, Antonu Stibilju pa za razdobje dveh mesecev. Delavca sicer nista izpolnjevala pogojev po sklepu delavskega sveta, ker je bil le-ta sprejet po njihovi upokojitvi, vendar pa sta še nadalje delala v podjetju, zato jima je delavski svet ob dokončnem prenehanju dela priznal nagrado.

Vzgojnemu zavodu »Janka Premrla-Vojka« iz Vipave je bila odobrena pomoč v obliki brezplačne dodelitve tekstilnih ostankov v vrednosti 100 N dinarjev.

13. seja dne 29. oktobra 1968.

Delavski svet je sprejel periodični obračun za obdobje januar-september letošnjega leta in pri tem sklenil, da se ostanek dohodka za sklade do nadaljnjega uporablja za obratna sredstva.

Ustanovljena je bila strokovna knjižnica podjetja in odobrena sred- (Nadaljevanje na 3. strani)

Se udarec, dva in preja bo pripravljena za odpremo

Kreditno banko in hranilnico Nova Gorica. Pogodba predvideva več oblik finančnega, tehničnega in komercialnega sodelovanja in bomo več o njej pisali v naslednji številki.

Ker se je število članov sveta EE pomožni obrati zmanjšalo za več kot tretjino, je delavski svet razpisal nadomestne volitve ter imenoval volilno komisijo ter komisijo za volilni imenik.

Odpravljene so bile komisije za analitično oceno delovnih mest po ekonomskih enotah, ker praktično v času svojega obstoja sploh niso zaživele; za vse delo v zvezi z analitično oceno delovnih mest pa je bila zadolžena enotna komisija, ki jo je imenoval delavski svet na svoji 9. seji dne 24. junija 1968.

Novi delovni mesti v spremenjeni organizaciji strokovnih služb v EE uprava: planer in referent za samoupravljanje in delovna razmerja sta bili ocenjeni s 170 točkami.

Z naslednjim sklepom je delavski svet sprejel analitične ocene 10 delovnih mest.

Kot nov predstavnik podjetja v skupščini komunale skupnosti socialnega zavarovanja delavcev Gorica je bila po preteku mandata do-

Pisal nam je

Ko se nas je s prirčno dopisnico spomnil naš sodelavec iz tkalnice Jurij Tomažič, ki je pri vojaki v Leskovcu, je sijalo še zgodnje poletno sonce, ker pa si je »Tekstilec« privoščil malo daljše počitnice, se lahko v njem našem fantu zahvalimo šele sedaj v jeseni.

Jurij je dal lepo pozdraviti vse svoje sodelavce in sodelavke in jim zaželel mnogo sreče pri delu. Pravi, da ga je naš »Tekstilec« zelo razveselil in prosi, da mu ga še naprej pošiljamo, ker ga zelo zanima, kako nam gre v podjetju. Pri vojaki mu je kar dobro, le včasih mu je dolgčas, zato prosi sodelavce iz tkalnice vsaj za kakšen pozdrav. Upamo, da mu ne boste ostali dolžni in se ga boste spomnili (naslov: Jurij Tomažič V.P. 7046/3 Leskovac), do takrat pa naj velja naš skupni: lep pozdrav!

Urednik

Devetmesečni obračun

Za nami je obračun devetmesečnega poslovanja, na podlagi katerega lahko že zanesljivo ocenimo, kakšen bo zaključek poslovnega leta.

Prav je, da se ob tej priliki nekoliko zamislimo, pretehtamo devetmesečni poslovni rezultat in na tej podlagi usmerimo svoja prizadevanja v pravočasno načrtovanje ter konkretizacijo potrebnih ukrepov za čim uspešnejši nastop v prihodnjem letu.

Devetmesečni poslovni uspeh se v bistvu skoraj ne razlikuje od polletnega, saj je podjetje po pokritju osebnih dohodkov doseglo le 11 milijonov S din bruto sredstev za sklade. Čeprav je pozitivni poslovni uspeh glede na sedanje pogoje gospodarjenja in v primerjavi z nekaterimi drugimi podjetji naše stroke še zadovoljiv, moramo takoj poudariti, da je dosežen samo na račun nizkih osebnih dohodkov, saj bi le z znatnim povečanjem teh izkazoval 9-mesečni obračun poslovanja negativni finančni rezultat.

Če pa ocenjujemo 9-mesečni poslovni rezultat z vidika sedanjih obveznosti podjetja, z vidika naših osebnih dohodkov in z vidika potreb po nadaljnji modernizaciji, potem moramo ugotoviti, da je doseženi rezultat skrajno nezadovoljiv.

Namen tega članka ni obravnavanje zunanjih pogojev in okoliščin, ki so vplivali na poslovanje — o teh med ostalim razpravljamo že od začetka preteklega leta — pač pa nakazati nekaj bistvenih notranjih vplivov, čeprav do neke objektivnega značaja.

Predvsem moramo omeniti negativni vpliv na finančni rezultat zaradi nedoseganja proizvodnega plana. Tu gre za nedoseganje tako po količini, kar velja za predilnico, kot po vrednosti za tkanine in prejo. Res je, da je pri tem nastopala vrsta objektivnih okoliščin, kot zakasnitev v izgradnji oplemenitilnice, pomanjkanje surovin, velika fluktuacija zaposlenih ipd., toda vprašanje je, če smo res ukrenili vse potrebno, da bi nam proizvodnja ne padala. Prav od obsega in vrste proizvodnje pa je v veliki meri odvisen boljši ali slabši finančni uspeh.

Komaj pozitiven finančni uspeh v tem obdobju in približno enak poslovni uspeh preteklega leta sta seveda do skrajnosti zaostrišla vprašanje naših obveznosti za odplačevanje kreditov in poostrišla problem pomanjkanja potrebnih finančnih sredstev za redno in normalno poslovanje.

S tem smo pravzaprav nakazali nekaj glavnih problemov, katerih rešitev lahko privede do ugodnejšega starta za poslovanje v naslednjem letu. Toda kako?

Osnovno vodilo v naših prizadevanjih je popolnoma jasno. Povečati je treba učinkovitost poslovanja in s tem finančni rezultat. To osnovno nalogo lahko razčlenimo na dva dela:

1. zagotoviti je treba pogoje za uspešnost poslovanja,
2. povečati obseg proizvodnje ter izboljšati njeno strukturo.

Med pogoje za zagotovitev uspešnosti poslovanja prištevamo zlasti rešitev problema naših obveznosti ter problema obratnih sredstev, medtem ko vsaj še za naslednje leto, ni mogoče računati na nadaljnjo modernizacijo opreme.

NOVA ANALITIČNA OCENA DELOVNIH MEST — KDAJ IN KAKO?

Že poleti je delavski svet sprejel sklep, naj se do konca tega leta ponovno ocenijo vsa delovna mesta po metodi analitične ocene. Za določitev sistema nove analitične ocene delovnih mest, ki bi najbolje ustrezal pogojem dela v našem podjetju, je delavski svet sklenil, naj upravni odbor in sedanja komisija za analitično oceno delovnih mest imenujeta posebno 4 do 5 člansko skupino strokovnjakov, ki že imajo potrebno znanje in izkušnje za tako delo.

Naloga te strokovne skupine je, da prouči ustrezne teoretične sisteme in praktične rešitve v sorodnih podjetjih po Sloveniji ter na podlagi tega izdela predlog sistema analitične ocene, ki bi bil sprejemljiv in učinkovit za naše podjetje. Skupina bo na podlagi svojega predlaganega sistema izvršila tudi poskusno ocenitev kakih 15 do 20 najbolj značilnih delovnih mest, da bi ugotovila, kako bo predlagan sistem uporabljen v praksi. Takšen predlog sistema s poskusno ocenitvijo bo strokovna skupina dala v obravnavo komisiji za analitično oceno delovnih mest podjetja. Ko ga bo ta — z ustreznimi spremembami ali brez njih — sprejela, bo začela izdelovati predlog analitične ocene vseh delovnih mest in ga dala v razpravo in sklepanje delavskemu svetu.

Za povečanje obsega proizvodnje in za izboljšanje njene strukture pa bo potrebno sprejeti vrsto različnih ukrepov, in to predvsem:

- novo analitično oceno,
- izpopolnitev sistema nagrajevanja v cilju povečanja osebnih dohodkov, vendar z vezavo na obseg proizvodnje, stroške in dohodek,
- pravočasni izbor artiklov in izdelava plana za naslednje leto,
- izpopolnjevanje organizacije poslovanja,
- izboljšanje kadrovskega sestava in morda tudi s podaljšanjem delovnega časa.

Podaljšanje delovnega časa v primeru potrebe bi bil le začasen ukrep delno na račun prostih sobot, in sicer povsod tam, kjer bi bilo ogroženo izpolnjevanje plana in tam, kjer je prodaja vnaprej zagotovljena ter vezana z roki.

Na vsak način mora podjetje s skupnimi močmi zagotoviti povečanje poslovnega rezultata, ki bi nam zagotavljal sredstva za kritje obveznosti in primerno povečanje osebnih dohodkov.

J. S.

t. Nova analitična ocena naj bi začela veljati s 1. januarjem 1969.

Ne bo odveč, če zlasti za tiste člane delovne skupnosti, ki so se zaposlili v podjetju v zadnjih letih, omenimo, da so bila v podjetju ocenjena delovna mesta po analitični metodi že leta 1962, vendar pa smo jo po nekaj letih opustili, ker se je pokazala kot premalo prilagojena tekstilni stroki in našemu podjetju. Takrat je komisija za analitično oceno delovnih mest ponovno ocenila vsa delovna mesta, in sicer z enostavnim primerjanjem delovnih mest med seboj glede na celovitost zahtev na posameznih delovnih mestih. Tako ovrednotena delovna mesta z določenim številom točk se še danes uporabljajo kot podlaga za obračun osebnih dohodkov.

Bistvo analitične ocene delovnih mest je v tem, da se vsako delovno mesto ovrednoti glede na težo zahtevkov in pogojev, ki se pojavljajo oziroma zahtevajo na posameznih delovnih mestih (strokovnost, odgovornost, samostojnost na delovnem mestu, fizični napor, delovno okolje ipd.) z določeno stopnjo, ki se nato izrazi v točkah, skupno število točk po posameznih zahtevkih pa da vrednost delovnega mesta, izraženo v točkah.

(Nadaljevanje na 5. strani)

SKLEPI ORGANOV UPRAVLJANJA

stva za njeno ureditev, ki bodo znašala približno 4.000 N dinarjev.

Člani delavskega sveta so nato razpravljali o vprašanju nadaljnje razhajanja »Ajdovskega tekstila« in v tej zvezi sprejeli sklep o nadaljnjem izhajanju in obsegu lista ter odobrili za to potrebna sredstva.

Razprava o ugovoru vodje nabavnih služb in vodje pripravljavnice se je razširila tudi na obravnavanje popravkov analitični oceni delovnih mest vodje administracije in administrativke v kadrovske službi in je o tem delavski svet sprejel skupni sklep.

Na predlog komisije za osnovna sredstva je delavski svet ugodil nabavo dveh črpalnih agregatov za novo kosmatilnico, analitsko tehtnico za laboratorij ter ročni refraktometer za kontrolno službo.

SKLEPI UPRAVNEGA ODBORA

2. seja dne 19. 6. 1968.

Glede na neutemeljene govorice o znižanju osebnih dohodkov, je UO sklenil, da se da na prihodnji seji DS posebna obširna obrazložitev.

Vodje sektorjev in vodje ekonomskih enot so bili zadovoljni, da določijo, kdo sme v njihovi odsotnosti podpisovati prepuštnice za odhode iz podjetja v delovnem času.

3. seja dne 1. 7. 1968.

V zvezi z razpisom delovnega mesta »vodja prodajnega sektorja« se je upravni odbor izrekel o neprimernosti prijavljene kandidata.

Vodji tehničnega sektorja je bilo odobreno službeno potovanje v Italijo zaradi dogovorov glede izdelave novih tiskanih tkanin za prihodnjo sezono.

4. seja dne 12. 7. 1968.

Na željo Poslovnega združenja tekstilne industrije iz Ljubljane je bila nadmostru predilnice Ivanu Leonu odobrena dvomesečna neplačana odsotnost z dela zaradi odhoda na delo pri montaži strojev v podjetju Strumičanka v Strumici.

Zavržen je bil ugovor delavcev iz B izmene v tkalnici proti razporeditvi prostih dni v delu po 42-urnem delovnem tednu, ker je upravni odbor menil, da je sprejeti razpored edino pravičen za vse tri izmene.

Na povabilo firme CIBA iz Švice je bilo vodji EE oplemenitilnice odobreno službeno potovanje v Švico, zaradi opravljanja prakse v zvezi z uporabo novih barv in kemikalij za izdelavo finejših apretur ter za izpopolnitev kvalitete texona.

Upravni odbor je sklenil predlagati delavskemu svetu, da podaljša sklep o začasnem nagrajevanju trgovskih predstavnikov podjetja za dobo 6 mesecev.

Plansko-analitski in tehnični sektor sta bila zadovoljena, da v roku 3 mesecev izdelata predlog normativov za nagrajevanje EE pomožni obrati po učinku.

Vodja kontrolne službe je bila zadovoljena, da se dokončno izreče glede izvršitve dela sklepa DS o spremembah v organizaciji uprave, ki se nanaša na organizacijo in delo kontrolne službe.

5. seja dne 30. 7. 1968.

Zavržen je bil ugovor predsednika sveta EE tkalnice, ki se je pritožil proti

razpravi na seji upravnega odbora, kjer naj bi bil obtožen, da je kot podpisnik ugovora proti razporeditvi prostih dni izrabljaj svoj položaj v svojo korist in korist B izmene. Upravni odbor je bil mnenja, da je bil ugovor neutemeljen, ker take obtožbe na seji UO sploh niso bile izrečene.

Upravni odbor se je ponovno pozitivno izrekel o sprejetih spremembah v službi kontrole in zadolžil vodjo te službe, da se v enem tednu izreče o pripravljenosti in sposobnosti za izvedbo teh sprememb in nadaljnje vodenje te službe, sicer pa, da se odpove temu delovnemu mestu.

Upravni odbor je sprejel predlog periodičnega obračuna za prvo polletje 1968 in ga predlagal DS v dokončno odobritev.

Sprejet je bil predlog pravilnika o denarnih prejemkih delavcev, ki pomenijo nadomestilo dejanskih stroškov, ter dan delavskemu svetu v dokončno sprejetje.

Upravni odbor je tudi sklenil predlagati delavskemu svetu, da poveča dodelek za nočno delo od 20 na 40 %.

Na koncu se je bil sprejet še sklep, naj tehnični sektor prouči predlog ene izmene iz predilnice o zamenjavi ene proste sobote z drugo.

6. seja dne 31. 7. 1968.

Upravni odbor je po razpravi o prijavi kandidata na delovno mesto vodje prodajnega sektorja soglasno sklenil, da na to mesto sprejme Edvarda Krašna.

Sprejet je bil sklep o sklenitvi pogodbe o nadaljnjem strokovnem sodelovanju prejšnjega direktorja Dušana Goltesa pri delu podjetja (pomoč pri izbiri in nabavi bombaža, nasveti glede proizvodne orientacije ter pomoč pri reševanju komercialnih vprašanj).

7. seja dne 12. 8. 1968.

Na vlogo Vinka Kosovela, prodajnega referenta, za sporazumno prenehanje dela v podjetju, je upravni odbor delno ugodil vlogi in v tem smislu sprejel sklep o sporazumnem prenehanju dela.

8. seja dne 2. 9. 1968.

Po razpravi o zahtevi EE pomožni obrati za povečanje analitične ocene na nekaterih delovnih mestih in ustavitvi dela, ki je nastala v tej zvezi, je upravni od-

bor obsodil takšno ravnanje pomožnih obratov.

Nato je še sklenil naj se zahteva pomožnih obratov rešuje v okviru možnih sprememb tudi v drugih ekonomskih enotah. Končno je v tej zvezi upravni odbor še sklenil, da se delavcem, ki so prenehali delati za čas prekinitev ne prizna osebni dohodek, razen za toliko časa, kolikor je trajal sestanek, na katerem je bilo dogovorjeno, kako se bo reševala njihova zahteva. O vprašanju je pozneje razpravljaj in sklepal tudi delavski svet.

Upravni odbor je nato sklenil razpisati prosto delovno mesto »vodje splošnega sektorja«.

9. seja dne 11. 10. 1968.

Odobreno je bilo službeno potovanje v Italijo direktorju in vodji tehničnega sektorja zaradi dogovorov glede izdelave in izbora novih tiskanih tkanin za prihodnjo sezono. Upravni odbor je tudi podaljšal že prej odobreno potovanje v Švico vodji EE oplemenitilnice, ki se je nujno zadržal v Švici in Italiji nekaj dni več zaradi poizkusov za izpopolnitev kvalitete texona.

Po obravnavi ugovorov delavcev iz pomožnih obratov, ki ugovarjajo proti višini odškodnine zaradi samovoljnega prenehanja dela, je upravni odbor sprejel sklep o tem, da se strinja z odškodnino, vendar pa je predlagal komisiji za ugotavljanje materialne odgovornosti, da oceni oziroma ugotovi dejansko ali vsaj približno škodo, ki jo je povzročil vsak posameznik, in na podlagi tako ugotovljene škode ponovno ugotovi in določi višino odškodnine posameznemu delavcu.

10. seja dne 29. 10. 1968.

Upravni odbor je sprejel predlog periodičnega obračuna za obdobje januar—september 1968, s tem da se ugotovljeni ostanek dohodka za sklade do nadaljnjega uporablja za obratna sredstva. Predlog obračuna je sklenil predlagati delavskemu svetu, da ga sprejme brez sprememb.

V zvezi s sklepom DS o pripravi predloga nove analitične ocene vseh delovnih mest je UO imenoval 4 člane v strokovno skupino za pripravo predloga sistema analitične ocene delovnih mest. GS

Izdelava predloga gospodarkega načrta za leto 1969

V plansko-analitskem sektorju so se prve priprave za izdelavo predloga gospodarskega načrta za prihodnje leto začele že v septembru. V tem mesecu so se izvršile organizacijske priprave in razdelitev nekaterih del posameznikom in sektorjem, ki sodelujejo pri izdelavi tega predloga. Temeljite organizacijske priprave so se nam do sedaj že bogato obrestovale. Delo posameznih služb je bilo namreč planirano in med seboj usklajeno tako, da tudi večji zastoji, ki so nastali zaradi udeležbe vodje tehničnega in vodje komercialnega sektorja na zagrebškem in beograjskem velesojem, niso porušili našega načrta in smo z večjo prizadevnostjo to že skoraj povsem nadomestili. Predlog gospodarskega načrta je namreč zelo obsežno in odgovorno delo, zato smo k njegovi izdelavi pritegnili tudi druge sektorje, z željo, da bi bil letošnji plan še boljši in temeljitejši od prejšnjih. Plan ni samemu sebi namen in ga imenujemo pravzaprav gospodarski načrt; tako nam že ime pove, da je to načrt, ki regulira in usmerja poslovanje in razvoj delovne organizacije, njegovo izpolnjevanje pa nam služi za dosego čimbolj smotrnega gospodarjenja in za uvajanje sodobnih metod pri poslovnih odločitvah.

Predlog gospodarskega načrta za prihodnje leto vsebuje dokaj različen koncept poslovanja tako po fizičnem obsegu proizvodnje kot tudi po strukturi realizacije, predvsem

pri razmerju med tkaninami in prejo. Medtem ko so do letošnjega leta med izvoznimi artikli, ki nam prinašajo za reprodukcijo potrebne devize, prevladovali predvsem surove tkanine in smo prejo realizirali na domačem tržišču, predvidevamo v predlogu plana za naslednje leto večji izvoz preje (z manjšim odstotkom izgube) in realizacijo visoko oplemenitenih tkanin na domačem tržišču. Ta sprememba naj bi nam v prihodnjem letu zagotovila boljše poslovanje in tudi ugodnejši finančni rezultat. Poleg tega pa nastopa tu še en faktor, in sicer stroški, ki naj bi bili skrb vsakega posameznika. Čim manj razsipnosti bo, tem višji bodo tudi naši osebni dohodki.

To je nekaj najosnovnejših zamisli, ki so nas vodile pri izdelavi predloga plana. Z njegovim sprejetjem in izvajanjem v prihodnjem letu si bomo zagotovili sredstva za nemoteno poslovanje našega podjetja. Če bo sodelovanje pri izdelavi predloga gospodarskega načrta takšno, kot je bilo do sedaj (posebej točni pri dostavi podatkov so bili: inž. Marko Buda, Stane Gorup, Elizabeta Kodrič in Slavko Rot), potem upamo, da bo predlog plana za prihodnje leto izdelan in morda tudi sprejet v roku, ki smo si ga postavili: do 26. decembra 1968.

MT

Dodeljena so bila prosta stanovanja

Komisija za dodeljevanje stanovanj je imela težavno in odgovorno delo, ko je na svoji seji obravnavala skupno 27 prošelj za stanovanja. Člani komisije so upoštevali pri dodeljevanju stanovanj kriterije iz pravilnika podjetja za dodeljevanje stanovanj, po katerih so lahko nepristransko obravnavali prispele prošnje. Glede na to, da imamo še vedno nezasedena delovna mesta vodje splošnega sektorja, tehnologov v oplemenitilnici in tkalnici ter še več strokovnih delovnih mest, se je komisija odločila, da ostaneta še nekaj časa prosti stanovanji in garsonjera na Tovarniški cesti 9.

Druga stanovanja je komisija dodelila naslednjim delavcem:

- dvosobno stanovanje na Tovarniški cesti 9 Grozdanu Šinigoju, direktorju;
- enosobno stanovanje na Goriški cesti 6 Slavku Rotu, tehnologu v predilnici;
- sobo v hiši na Tovarniški cesti št. 11 Sabini Trpin, delavki na svitkovi raztezalki.

Hkrati je komisija začasno dodelila tudi enosobno stanovanje, v katerem je doslej stanoval tov. Nadižar, delavcu Rajku Bizjaku, podmojstru v tkalnici. Prav tako je dodelila sobo, v kateri je bila trgovina, delavki Danici Vodopivec, grebenarki v predilnici.

To stanovanje in soba sta bila dodeljena začasno zato, ker so ti prostori predvideni za druge namene in bodo zaradi ropota in prahu v novi kosmatilnici neprimerni za stanovanje.

EK

Tako je naš fotoreporter ujel pri delu šiviljo komadov v oplemenitilnici

Nov kosmatilni stroj

Ze dolgo ugotavljamo, da ne moremo izdelati flanele, kakršno zahteva tržišče. Kupci imajo kritične pripombe na slab videz in slabo trdnost naših flanel. Vzrok za slabo kvaliteto flanel je treba iskati v slabi kvaliteti preje in slabih kosmatilnih strojih. Na dobrih kosmatilnih strojih je mogoče doseči iz tkanine iz slabše preje veliko lepši videz.

Končno se je v Tekstini pojavil nov proizvod texon, za katerega uporabljamo le brezhibno enakomerno kosmateno tkanino. Zahtevnejše tkanine in potreba po večjih kosmatilnih kapacitetah nas je vodila v nabavo novega visokoprodukcijskega kosmatilnega stroja, ki bo omogočil tolikšno proizvodnjo kosmatenih tkanin, da bo krila povpraševanje na trgu in domače potrebe za izdelavo texona.

V zvezi z nabavo novega kosmatilnega stroja se je pojavilo tudi vprašanje potrebnega prostora, ki smo ga rešili tako, da smo celotno kosmatilnico premestili v bivše skladišče št. 4.

Ker trenutno iz lastnih sredstev ne bi mogli nabaviti novega stroja, smo zaprosili sklad skupnih rezerv gospodarskih organizacij naše občine za kredit v višini 21 milijonov S dinarjev. Upravni odbor tega sklada je ugodno rešil našo vlogo in nam tako pomagal pri tej nujni nabavi.

TK

Število nesreč narašča

Vsekakor ne moremo tokrat mimo tega, da se ne bi zaustavili z malo razmišljanja in nekaj nasveti ob tolikšnem številu nesreč pri delu, kot vam jih naštevamo in opisujemo v posebnem sestavku za zadnjih pet mesecev. Kljub zavarovanju strojev in naprav, urejanju delovnih prostorov, kljub intenziv-

nejšemu izobraževanju mojstrov (le-ti so opravili v letošnjem letu seminar iz varstva pri delu) ter prav tako delavcev, ki delajo na strojih, opažamo naraščanje števila nesreč pri delu ter na poti na delo in z dela v zadnjih mesecih. Ze ko površno preberemo nesreče, ki so se dogodile na delu, opazimo zanimivo dejstvo, da se dogajajo v tako kratkih časovnih razmakih nesreče na istih strojih in na podobne načine. Med vzroki, ki pogojujejo poškodbe skoraj lahko izvajamo objektivne činitelje: delovno okolje in organizacijo dela; zelo opazni pa postajajo osebni činitelji, kot so: raztresenost pri opravljanju dela na strojih ter osebna neodgovornost glede izpolnjevanja navodil o varnem delu in drugi. Zato si moramo s skupnimi močmi prizadevati, da bi zmanjšali tisti del nesreč, katerih vzroki so v nas samih. Težko je razumeti, da se pri večini delavcev kaže ravnodušnost do te vrste vzrokov nesreč ter da zanemarijajo njihov pomen. Iz nadaljnega opisa nesreč je jasno razvidno tudi število izgubljenih delovnih dni, ki prav tako narašča v primerjavi z enakim obdobjem lani. Premalo torej upoštevamo tudi to, da poškodbe ljudi pri delu zmanjšujejo skupni dohodek zaradi zmanjšanja proizvodnje in vseh drugih vidnih in nevidnih stroškov, ki se pri nezgodi javijo. Poleg navedenih stroškov oziroma škode pa ne smemo zanemariti tudi moralnega udarca poškodovanca, posebno če je ta postal začasni ali trajni invalid.

S tem člankom nameravam vzbuditi člane delovne skupnosti k večjemu razmišljanju, da moramo osveščeno začeti preprečevati tisti del nesreč, ki zahteva od nas osebno odgovornost za varstvo lastnih delovnih zmožnosti. Poleg tega je naša delovna dolžnost tudi ta, da takoj sporočamo neposrednemu vodji vsako opaženo pomanjkljivost, okvaro ali drug pojav, ki lahko ogroža varno delo. In ne nazadnje: upoštevati moramo tudi načelo, ki pravi, da moramo delati varno in skrbno tudi za varnost drugih.

EK

Nov vodja prodajnega sektorja

V avgustu je nastopil delo pri nas nov vodja prodajnega sektorja tov. **Edvard Krašna**.

Tov. Krašna je končal srednjo ekonomsko šolo in višjo komercialno šolo; več let je delal v SGP Primorje, pred prihodom k nam pa v skupščini občine Ajdovščina kot referent za trgovino, turizem in gostinstvo. Glede na njegovo strokovnost in delovno prakso ga je upravni odbor smatral kot primerne za to delovno mesto in ga je soglasno sklenil sprejeti kot vodjo prodajnega sektorja.

Nadomestne volitve v ekonomski enoti pomožni obrati

Na predlog sveta ekonomske enote pomožni obrati je sprejel delavski svet na svoji seji dne 15. oktobra 1968 sklep, da se razpišejo nadomestne volitve za nadomestitev treh članov sveta, ki so v zadnjih mesecih zapustili naše podjetje.

Volitve bodo 15. novembra. Na zboru delavcev so predlagali 6 kandidatov; izmed teh bodo izvolili 3 člane sveta: dva člana za mandatno dobo dveh let, enega pa le za eno leto. Med novimi izvoljenimi člani in preostalimi člani sveta bodo morali izvoliti tudi novega predsednika sveta ekonomske enote.

NOVOSTI GLEDE PREMEŠČANJA

Zakon o spremembah in dopolnitvah temeljnega zakona o delovnih razmerjih (kratko: TZDR), ki je začel veljati v letošnjem juliju, je prinesel novosti glede ureditve v glavnem treh vprašanj iz delovnih razmerij: razpisa, razporejanja oziroma premeščanja delavcev iz enega delovnega mesta na drugo in glede potrebne strokovnosti kot pogoja za razporeditev delavca na določena delovna mesta.

Ker se spremembe glede razpisa in potrebne strokovnosti nanašajo le na najodgovornejša mesta, jih omenimo le na kratko:

— Najpomembnejša novost glede razpisa je v tem, da ima v primeru, če sta glede strokovne izobrazbe kot pogoj za sprejem določeni dve stopnji šolske izobrazbe ali več, prednost pri izbiri tisti delavec, ki ima višjo stopnjo ustrezne šolske izobrazbe, če seveda izpolnjuje tudi druge pogoje.

— Druga sprememba se nanaša na prenehanje dela delavca na delovnem mestu, na katerem se po določilih zakona ali predpisa izvršnega sveta lahko določi stopnja strokovne izobrazbe kot pogoj za razporeditev na tako delovno mesto. Sprememba je v tem, da lahko delavcu, ki sicer že dela na takem delovnem mestu, pa nima takšne predpisane strokovne izobrazbe, preneha delo tudi proti njegovi volji, če ni možnosti, da bi bil razporejen na delovno mesto, ki ustreza njegovi strokovni oziroma drugi delovni sposobnosti, ali če ne sprejme razporeditve na kako drugačno delovno mesto.

Najpomembnejša novost sprememb TZDR, ki velja za vsa delovna mesta ne glede na zahtevano strokovnost, pa je uvedena glede premeščanja delavcev z enega delovnega mesta na drugo. Po dosedanjih določilih zakona je delovna skupnost glede na zahtevo delovnega procesa lahko razporedila delavca na drugo delovno mesto le v primerih, če so pogoji, ki so zahtevali za novo delovno mesto, ustrezali delavčevim strokovnim in drugim delovnim sposobnostim. Po spremenjenem zakonu pa lahko delovna skupnost v takem primeru razporedi delavca na drugo delovno mesto že tedaj, če pogoji, ki se zahtevajo za novo delovno mesto ustrezajo samo stopnji delavčeve strokovne izobrazbe, ne glede na druge delovne sposobnosti, ki jih morda delavec mimo strokovne izobrazbe ima. Seveda velja to toliko bolj tudi v primerih, ko sme delovna skupnost v izjemnih okoliščinah (če ni surovin, če je treba nadomestiti nenadoma odsotnega delavca ipd.) začasno razporediti delavca brez njegove privolitve na drugo delovno mesto. Iz zakona je tudi izpadla pravica delavca, da ni smel biti brez svoje privolitve razporejen na drugo delovno me-

z enega delovnega mesta na drugo

sto, ki je terjalo manjše ali večje strokovne in druge delovne sposobnosti, kot jih je delavec imel. Glede premeščanja je torej dal zakon delovnim skupnostim pravico, da premeščajo delavce tudi proti njihovi volji, če to zahteva delovni proces in če se za drugo delovno mesto zahteva enaka stopnja strokovne izobrazbe, kot jo delavec dejansko ima. Delavna skupnost torej ne sme premestiti delavca, ki ima določeno stopnjo strokovne izobrazbe, na delovno mesto, za katero se zahteva nižja strokovna izobrazba, lahko pa ga premesti na delovno mesto, za katero se zahtevajo manjše druge delovne sposobnosti,

čeprav delavec take sposobnosti ima in uspešno opravlja delo na svojem delovnem mestu. Vzemimo za primer delavca na delovnem mestu mojster, za katero se v našem podjetju zahteva srednja šola oziroma mojstrska šola in ustrezna praksa. Po dosedanjih predpisih delavcev, ki sicer ni imel take šole in je zadovoljivo opravljal delo na svojem delovnem mestu, ni mogel biti razporejen na delovno mesto, ki je terjalo manjše ali večje strokovne in druge delovne sposobnosti, kot jih je delavec imel. Po spremenjenem zakonu pa je možno premestiti mojstra, ki nima ustrezne strokovne izobrazbe, tudi na nižje delovno mesto, če to zahteva proces dela. V primeru pa, da bi odklonil delo na drugem delovnem mestu, spremenjeni zakon določa, da mu preneha delo s potekom rednega odpovednega roka.

GŠ

Delo nove komisije za delovna mesta

Ko je letos delavski svet imenoval nove člane svojih komisij, je ustanovil tudi eno novo komisijo, t. j. komisijo za delovna mesta.

Nova komisija ima nalogo, da samostojno odloča o vseh vprašanjih v zvezi s sistemizacijo delovnih mest. Tako je komisija pristojna, da samostojno ustanavlja, odpravlja in združuje delovna mesta, odloča o zmanjšanju ali povečanju števila delavcev na delovnem mestu, odloča o prehodih posameznih zadolžitvev z enega delovnega mesta na drugo in podobno.

Kot vidimo, so na komisijo prešle določene zadeve, ki so bile doslej v pristojnosti delavskega sveta. Taka ureditev se je vedno bolj kazala kot neustrezna, saj je bilo treba, da je predlog za vsako spremembo v sistemizaciji delovnih mest obravnaval delavski svet. S tem se je postopek zavlačeval, hkrati pa obremenjeval delavski svet. Razen tega pa se bo komisija lahko bolj poglobila v predlagane spremembe, saj bodo člani komisije s stalnim delom na tem področju lahko podrobneje spoznali organizacijo posameznih sektorjev, služb in oddelkov in se tako odločali za res najboljše rešitve.

Okvirna organizacija podjetja in posameznih ekonomskih enot (t. j. določanje temeljne organizacijske sheme) pa seveda še nadalje ostane v pristojnosti delavskega sveta.

GŠ

Nova analitična ocena delovnih mest — kdaj in kako?

(Nadaljevanje s 3. strani)

Nova analitična ocena bo torej ponovno ovrednotila delovna mesta, kar pomeni, da bo ponovno določila razmerja med njimi. Skupna masa osebnih dohodkov se zaradi tega ne bo spremenila, kot mnogi v podjetju mislijo in pričakujejo zgolj od analitične ocene delovnih mest višje osebne dohodke. Analitična ocena bo le objektivneje določila vrednost posameznih delovnih mest. Če pa je res, kot tolikokrat slišimo v podjetju, da obstajajo nesorazmerja v sedanji ocenitvi posameznih delovnih mest, potem je jasno, da bodo z odpravo teh nesorazmerij po novi analitični oceni ob nespremenjenih skupnih sredstvih za osebne dohodke le-ti na posameznih delovnih mestih lahko nekaj manjši ali pa večji kot doslej.

Večji osebni dohodki za vse tudi po novi analitični oceni pa so možni le ob povečanju skupne mase sredstev za osebne dohodke, kar lahko dosežemo le z boljšim finančnim rezultatom v poslovanju podjetja. Računamo, da bomo tak rezultat v prihodnjem letu tudi dosegli; koliko boljšega pa je seveda odvisno od mnogih dejavnikov, ki jih že vsi poznamo, saj o njih razpravljamo na vseh sejah organov upravljanja v podjetju in smo o njih tudi v našem listu že večkrat pisali.

GŠ

Pred cepljenjem proti gripi

Leto je okrog in spet podjetje organizira cepljenje proti gripi. Ta ukrep izvaja obratna ambulanta za vse zaposlene že več let, vendar ne bo odveč, če damo k navodilom za cepljenje na oglasnih deskah tovarne še nekaj pojasnil.

Clovek mora biti cepljen trikrat v razmaku 7—14 dni, da se pri njem doseže neka določena stopnja odpornosti proti gripi. Poudarjam: proti gripi, zakaj večkrat se ljudje neupravičeno obregajo ob cepljenje, češ da jim ni nič pomagalo, ko zbolijo za navadnim prehladom. Cepiva proti drugim prehladnim obolenjem razen proti gripi ne poznamo in torej tudi specifične zaščite proti njim ni.

Cepivo, ki se uporablja za cepljenje, je iz oslabljenih povzročiteljev gripe tipa A in B. Nekateri ljudje imajo zato po cepljenju manjšo reakcijo (ki traja največ en dan); glavobole, rahlo zvišano temperaturo ipd. To so težave, ki nas sicer res spravijo za nekaj ur v slabo razpoloženje, vendar se jih da s kombiniranim praškom ali aspirinom tako omiliti, da jih bistveno lažje prenašamo. Prav gotovo pripomore k omiljenju težav tudi malo dobre volje in zavest, da

so te težave neprimerno lažje kot tiste, ki jih prinaša gripa, če bi za-njo zboleli. In tudi, če cepljeni človek zboli za gripo, je obolenje lažje in ponavadi nima komplikacij.

Za boljšo pripravljenost za cepljenje še ugotovitev: letošnja epidemija gripe (v januarju in februarju), ki je bila najhujša v zadnjih petih letih, se med zaposlenimi skoraj ni poznala. Torej trud in denar za cepljenje le nista bila zastonj!

MS

Bo naš list spet bolj reden?

Odslej honoriranje prispevkov

Na zadnji seji je delavski svet obravnaval vprašanje nadaljnjega izhajanja »Ajdovskega tekstila«, njegovega obsega in potrebnih sredstev za izdajanje lista.

Glede na neredno izhajanje lista v letošnjem letu je urednik želel, da se delavski svet ponovno izreče glede potrebnosti in primernosti lista. Člani delavskega sveta so bili že v vabilu na sejo opozorjeni, naj se pred sejo o tem pogovorijo s čimvečjim številom članov delovne skupnosti, da bi tako na seji vedeli, kako o listu trenutno misli tudi širši krog bralcev. Vsi prisotni člani so bili mnenja, da je Tekstilec potreben, da pa bi se moralo zagotoviti njegovo bolj redno izhajanje, četudi v manjšem obsegu. To je seveda tudi želja uredniškega odbora, vendar pa ima pri tem nepremostljive težave zaradi vse premajhnega odziva sodelavcev.

Da bi se zagotovilo rednejše izhajanje, je delavski svet izmed več predlaganih variant glede obsega in pogostnosti izhajanja lista končno sprejel sklep, naj list izhaja bodisi vsaka dva meseca na 8 straneh bodisi vsak mesec na 4 straneh dosedanjega formata ter naj se prispevki honorirajo.

Skupni stroški za izdajanje lista v takem obsegu bodo predvidoma znašali okrog 1.700.000 S dinarjev. V tem znesku so vključeni tudi honorarji za dopisnike lista. Višino honorarjev bo za posamezne vrste prispevkov določil uredniški odbor in jih bomo objavili v naslednji številki. Zaradi tega je delavski svet sprejel stališče, da je dolžnost vsaj vseh tistih strokovnjakov, ki so že glede na svoje delovno mesto dolžni informirati člane kolektiva o delu in poslovanju posameznih sektorjev, služb in oddelkov, da s takšnimi prispevki sodelujejo v listu. Ne gre namreč pozabiti, da je obveščanje njihova dolžnost in hkrati pravica slehernega člana kolektiva in bi to, če bi ne bilo tovarniškega glasila, moralo pač potekati v drugačnih oblikah (oglasne deske, sestanki ipd.).

Upamo, da bo to, sicer skromno denarno nadomestilo za prispevke, vendar strnilo okrog našega lista več sodelavcev.

Urednik

IZ ŽIVLJENJA KOLEKTIVA

Nesreče pri delu

V zadnjih petih mesecih se je poškodovalo pri delu 20 delavcev, na poti na delo in z dela pa 10 delavcev:

V juniju:

Delavka **MZ** je čistila zobato kolo na raztezalnem stroju tako, da je imela levo roko na zobčniku, z desno roko pa je poglajala stroj. Zobato kolo se je obrnilo in ji stisnilo prst. Delavka ni upoštevala pri opravljanju tega dela navodil o varnem delu. Odsotnost z dela je trajala 11 delovnih dni.

Delavki **KV** je med opravljanjem dela na prstančnem stroju padel valjček na stopalo. Do poškodbe na stopalu desne noge je prišlo, ker delavka ni pravočasno odstranila plasti bombažnih vlaken, ki se nabirajo na valjčkih ter zato le-ti padejo iz svojega ležišča. Odsotnost z dela je trajala 3 delovne dneve.

Delavec **BK** je brusil vzvod na brusilnem stroju. Med brušenjem mu je vzvod spodletel in zato je prišel s prsti v dotik z vrtečim se kolutom. Delavec si je tako poškodoval dva prsta na roki. Do nesreče je prišlo zaradi izrabljenega valovitega brusilnega koluta. Odsotnost z dela je trajala 7 delovnih dni.

Delavec **SV** je pri dvigavanju blagovnega valja na sušilno-razpenjalni stroj naslonil železno os le na rob ležišča, zato je os zdrsnila in mu padla na stopalo. Delavec bi moral dvigati blagovni valj (težak nad 200 kg) s pomočjo hidravličnega vozička. Ker pa prihaja na tem vozičku do pogostih okvar, dvigajo delavci valje na stroj s pomočjo železnih osi, kar je bilo tudi tokrat vzrok za nezgodo. Odsotnost z dela je trajala 65 delovnih dni.

Delavka **SP** se je med opravljanjem dela sklanjala nad zaboj s cevkami. Ko je bila globlje pripognjena ji je spodrsnilo in je udarila s dlanjo leve roke v kovinski vezni trak in se urezala. Odsotnost z dela je trajala 2 delovna dneva.

Delavec **MS** je potiskal voziček po hodniku v tkalnici. Ko je prišel vstič z glavnim električnim stikalom, je udaril z roko ob kovinski ščitnik. Vzrok za nesrečo je preozka vozna pot v oddelku tkalnice. Delavec je bil odsoten z dela le en delovni dan.

Delavka **DB** si je na poti z dela poškodovala nogo, ko ji je na slabi kamniti poti spodrsnilo. Odsotnost z dela je trajala 2 delovna dneva.

Devalka **SP** se je med potjo na delo spotaknila ob kamen in padla. Pri padcu si je poškodovala levo nogo. Odsotnost z dela je trajala 11 delovnih dni.

Delavka **MS** je med potjo na delo padla z dvokolesa in si poškodovala koleno. Vzrok padca je bila na novo nasuta cesta z gručem.

Delavka **JV** se je prav tako spotaknila ob kamen in padla. Pri padcu si je poškodovala nogo v gležnju. Odsotnost z dela je trajala 9 delovnih dni.

V juliju:

Delavec **ZC** je potiskal vrečo z odpadno prejo. Pri potiskanju vreče si je poškodoval palec desne roke zaradi neprimerne drže prstov med potiskanjem vreče. Odsotnost z dela je trajala 5 delovnih dni.

Spomnili smo se naših borcev

Sindikalna organizacija Tekstine je v prvi polovici septembra, ob 25. obletnici vseljudske vstaje na Primorskem, povabila vse borce iz podjetja na tovariško srečanje s skromno zakusko. To srečanje je bilo hkrati spodbuda za občni zbor zveze borcev, ki so ga sklicali že v začetku oktobra. Za predsednika upravnega odbora zveze borcev so izvolili tovariša Staneta Vidica iz oplenitilnice.

Borci Tekstine so se toplo zahvalili sindikalni organizaciji podjetja, ki se jih je ob tem pomembnem jubileju prijetno spomnila.

Delavec **AC** je med delom začutil skelečo bolečino v očesu. V očesu je imel kovinski drobec, za katerega pa se ni dalo ugotoviti, kdaj in kako mu je padel v oko. Odsotnost z dela je trajala le en delovni dan.

Delavka **SL** je odstranjevala s prosto roko vlakna iz česala na česalnem stroju. Hkrati pa je poglajala stroj in tako ji je česalo močno poškodovalo prst. Po navodilih o varnem delu, delavka ne sme odstranjevati vlaken iz česalnika s prosto roko, ampak mora uporabljati za to ustrezno pripomoček. Odsotnost z dela je trajala 29 delovnih dni.

Delavec **SK** je na poti na delo padel zaradi prehitre vožnje na ovinku z motornega kolesa in si pri padcu poškodoval roko v podlaktu. Odsotnost z dela je trajala 9 delovnih dni.

Delavka **MP** je na poti z dela padla na poti, ki je bila nasuta z debelejšo plastjo gruča in jo je na njem spodneslo. Pri padcu si je poškodovala roko. Odsotnost z dela je trajala 19 delovnih dni.

V avgustu:

Delavcu **VL** je spodrsnilo na spolzkem letvastem podu v umivalnici tkalnice. Ko je lovil ravnotežje, da bi se obdržal pokonci, je udaril z roko v pomivalno korito. Vzrok padca je bil moker in spolzek pod. Odsotnost z dela je trajala 21 delovnih dni.

Delavka **JK** si je poškodovala prst desne roke medtem ko je čistila raztezalni stroj. Do nesreče je prišlo zaradi hitrosti pri opravljanju dela in zaradi te zmanjšane pozornosti pri delu. Odsotnost z dela je trajala 9 delovnih dni.

Delavcu **PL** je, medtem ko je privezoval list na tkalnem stroju, priletela cevka v oko in mu le-to laže poškodovala. Do nesreče je prišlo, ker ni bil čolniček pravilno potisnjen v ležišče. Odsotnost z dela je trajala 2 delovna dneva.

Delavec **AK** je na poti od vratarnice tovarne do doma kulture trčil v delavca, ki je prihajal s Fructala. Pri udarcu je dobil poškodbo na čelo. Do trčenja je prišlo zaradi slabega vremena in neosvetljenosti cestišča. Delavec ni delal 3 delovne dneve.

Delavec **AK** je na poti na delo padel z motornega kolesa in se poškodoval po obrazu. Vzrok padca je bila prehitra in neprevidna vožnja na nepreglednem ovinku. Odsotnost z dela je trajala 10 delovnih dni.

Delavec **JG** je obdeloval strojni del na brusilnem stroju. Med brušenjem mu je predmet spodletel, da je delavec prišel s prstom v dotik z brusilnim kolutom in si tako poškodoval prst. Vzrok za nezgodo je bil valovit brusilni kolut. Odsotnost z dela je trajala 4 delovne dneve.

V septembru:

Delavec **DK** je odvijal osnovo z osnovnega valja in pri tem potegnil valj iz pomožnega ležišča naravnost na stopalo in si pod težo poškodoval prst na nogi. Do nesreče je prišlo zaradi prehitre in neprevidnega opravljanja dela. Odsotnost z dela je trajala 7 delovnih dni.

Delavka **ZS** se je pri šivanju komadov na šivalnem stroju zbodla z iglo v kazalec leve roke. Vzrok za vboj je bila premajhna pozornost pri delu in oslabilen vid delavke. Odsotnost z dela je trajala 4 delovne dneve.

Delavka **AK** je odstranjevala z roko bombažna vlakna, ki so se nabrala na robu česala na česalnem stroju. Delavka bi bila morala po navodilih o varnem delu zaustaviti stroj in šele nato odstraniti vlakna s pomočjo kljukice. Ker pa delavka ni upoštevala pravilnega načina dela, si je poškodovala kazalec leve roke. Odsotnost z dela je trajala 14 delovnih dni.

Delavka **DB** je na poti na delo padla po cestišču in si pri tem poškodovala koleno leve noge. Vzrok padca je bilo slabo cestišče, nasuto z gramozom. Delavka zato ni mogla delati 2 delovna dneva.

V oktobru:

Delavcu **SV** je med popravljanjem previjalnega stroja padlo v oko semensko zrno bombaža. Odsotnost z dela je trajala 3 delovne dneve.

Delavka **EZ** je pomagala sodelavcu pri odvijanju osnove z osnovnega valja. Pri odvijanju pa sta potegnili valj iz pomožnega ležišča, da ji je padel valj na stopalo desne noge. Do poškodbe je prišlo zaradi neustreznega mesta, na katerem je delavec stal pri tem delu: le-ta bi moral praviloma stati v sredini valja, da bi ga držal v pravilni legi. Odsotnost z dela je trajala 5 delovnih dni.

Delavec **ZS** je pomagal pri prestavljanju kosmatilnega stroja; pri tem mu je spodletel lesen podstavek in ga udaril v ustnico. Vzrok za nesrečo je bil neprimeren podstavek za premik težkega stroja. Odsotnost z dela je trajala 3 delovne dneve.

Delavec **FN** je začutil močno bolečino v hrbtu medtem ko je premikal zaboj s prejo, težak približno 20 kg. Do tega je prišlo zaradi nepravilne drže telesa med potiskanjem zaboja. Odsotnost z dela se traja od 30. oktobra.

Delavec **DR** je na poti z dela trčil v nasproti prihajajoči tovornjak in se poškodoval. Do prometne nesreče je prišlo zaradi prehitre vožnje v gostem prometu. Odsotnost z dela je trajala 12 delovnih dni.

Po posameznih mesecih je bilo zaradi nesreč pri delu ter na poti na delo in z dela izgubljenih naslednje število delovnih dni:

V mesecu juniju skupno 116 delovnih dni, v juliju 63 dni, v avgustu 49 dni, v septembru 27 delovnih dni in v oktobru 23 delovnih dni.

Prišli ... odšli ...

V času od 1. junija do 31. oktobra 1968 so se zaposlili pri nas:

V juniju:

Danijel Koren, Marta Kovšca, Jožka Petrič, Boris Renar, Silva Trošt, Franc Ukmar, Jožica Vidmar in Jožka Zgavec.

V juliju:

Marija Batagelj, Bojan Besednjak, Marija Crnilogar, Zorana Gabrijelčič, Manojlo Gojkovič, Jožica Hrobat, Tatjana Kobal, Draga Kranjc, Vera Leban, Gregor Makovec, Marija Nevreden, Ivan Puc, Slavko Rot, Marija Šinigoj, Marija Štor, Dušan Stucin, Marija Troha, Karlo Trošt, Edo Vidmar in Marija Zgavec.

V avgustu:

Rado Benko, Katja Birska, Marija Bratina, Jožka Bratož, Milan Ferjančič, Emilija Jejčič, Edvard Krašna, Magda Krapež, Marija Makovec, Andreja Pregelj, Frančiška Puc, Ivanka Strancar in Zvonimir Trošt.

V septembru:

Alojzija Bajc, Marijan Bizjak, Ludvik Čebren, Danilo Đokić, Egon Ergaver, Vida Feuč, Andrej Hladnik, Cvetka Jakofčič, Marija Kobal, Anton Kodrič, Milko Kovšca, Nada Koritnik, Anica Kravos, Nikolaj Ličen, Jernej Mikuž, Martin Murn, Darinka Puc, Milan Rovnan, Lenda Satej, Darko Štedul, Franc Ukmar, Venceslav Vidmar.

V oktobru:

Pavel Bolčina, Dora Ferfolja, Ivan Ferjančič, Marijan Gorjup, Ma-

Upokojil se je

V juliju je odšel v pokoj naš dolgoletni delavec **JANKO KREČIČ**, strugar. Prižadnemu delavcu ob odhodu: hvala in srečno!

rija Hladnik, Vida Hrobat, Marijan Kobal, Ivan Kodele, Nada Lemut, Anka Ličen, Marija Makovec, Ivanka Skvarč, Karmela Štokelj, Silvana Trošt in Bojan Verč.

... prenehali pa so v tem času delati:

V juniju:

Joža Batagelj, Ana Černigoj, Dušan Goltes, Dora Mrak, Damijana Stopar, Ivanka Ušaj.

V juliju:

Lidija Ambrožič, Ivanka Krapež, Janko Krečič, Nada Ličen, Henrik Mislej, Jožica Peračič, Milena Poljšak, Lidija Stibilj, Karlo Trošt, Vida Ušaj in Francka Zgavec.

V avgustu:

Filip Copic, Lino Kodrič, Dušan Miličević, Bojana Pangerc, Ida Perše, Cvetko Vidmar in Jožka Zgavec.

V septembru:

Tomaž Breclj, Bogdan Čuk, Ana Ferjančič, Felicijan Furlan, Marija Kavčič, Jožka Kodrič, Milan Pečenko, Ivo Perhavec, Viktor Rustja in Marija Zidanik.

V oktobru:

Alojzija Bajc, Marija Bratina, Marija Bratina II., Vekoslav Čeket, Alojzija Černigoj, Katarina Kodrič, Rudi Saksida, Marija Šinigoj, Marija Trošt in Silvana Trošt.

Stanje zaposlenih na dan 31. oktobra 1968: 568 žena in 250 moških; skupaj 818 delavcev.

DELO IN UTRUJENOST

Problem težine dela, obremenitve pri delu in utrujenosti je vselej aktualen, zakaj prizadeti smo pri tem vsi. Ponavadi je tako, da vsak posameznik ocenjuje svoje delo za težko (kar priznamo si, da smo do sebe vedno nekritični!) ali vsaj težje od tistega, ki ga dela njegov sosed. Zato pogledajmo, kako se delo ocenjuje po objektivnih merilih.

Obremenitev pri delu določajo individualni faktorji (spol, starost, treniranost za določeno delo) in v glavnem trije zunanji faktorji:

- intenziteta (težina) dela, ki je odvisna od: količine mišic, ki delajo, od hitrosti pri delu ipd.;
- položaj pri delu;
- delovno okolje.

Težino dela merimo s količino porabljenih energije za posamezno delo v časovni enoti. Se pogostejša in mogoče bolj oprijemljiva je razdelitev del na lahka, srednja in težka po kalorijah, ki jih delavec porabi v enem dnevu. Tako delimo dela na:

- lahka dela (do 3000 kalorij na dan),
- srednje težka dela (3000—4000 kalorij na dan),
- težka dela (nad 4000 kalorij na dan).

Naš novi podlistek

PRVA SVETOVNA VOJNA IN PRIMORSKI SLOVENC

Prav v teh dneh poteka petdeset let od konca prve svetovne vojne, ki je s srditimi boji divjala tudi v naši neposredni bližini — v hribih ob Soči.

Prav je, da ob tej obletnici obudimo spomine na tedanji čas; ne toliko zaradi same vojne, ampak predvsem zaradi usodnih posledic, ki jih je ta vojna imela na državno pripadnost naše Primorske. Takrat sta namreč slovenska Primorska s Trstom in Gorico ter cela Istra, ki sta do takrat spadali v avstroogrsko državo, pripadli Italiji.

Nekoliko več o dogodkih iz tistega časa smo vam namenili povedati v nekaj nadaljevanjih našega novega podlistka, ki bo začel izhajati v prihodnji številki.

Najugodnejši položaj pri delu je sedeči položaj in idealno bi bilo, če bi delavci pri delu pretežno del lahko sedeli, vendar na pravilno grajenih delovnih stolih in ob pravilno nameščenih delovnih mizah.

Stanje pri delu je že večji napor — zlasti za mišice, krvni obtok, kosti, veze in sklepe. Se posebna obremenitev je delo stoje za debele ljudi, saj pomenijo njihovi odvisni kilogrami isto obremenitev kot nahrbtnik iste teže na ramenih normalno rejenega človeka. Pa si predstavljamo, kako težko bi bilo delati z nahrbtnikom teže 20, 30 kilogramov vseh 8 ur.

Se večji napor pri delu pomenita klečanje in pripgibanje, zato se ju je treba v delovnem procesu čim bolj izogibati.

Delovno okolje vpliva na delavca preko več faktorjev:

- toplotni pogoji (temperatura, vlažnost, gibanje zraka, toplotno sevanje);
- mehanski pogoji (vibracije, ropot);
- kemijski pogoji (sestava, onesnaženje zraka);
- psihološki pogoji (motivi za delo, medsebojni odnosi v delovni skupini, konflikti ipd.).

Posledica dela in obremenitve pri delu je utrujenost: duševna ali telesna, lokalizirana ali splošna. Če opazujemo delavca pri delu, lahko hitro odkrijemo, kdaj se začne utrujati: zmanjšuje se učinek dela (kar se kaže tako v količini kot tudi v kvaliteti dela); delavec sam prekinja delo in dela neenakomerno; spreminjajo se funkcije nekaterih organov in organskih skupin človeškega telesa, delavec postaja nespreten, nepazljiv in se v tem času pogostejše ponesreči pri delu.

Ce poznamo posledice utrujenosti, potem je razumljivo, da mora biti (v korist delavca in proizvodnje) organizacija dela takšna, da preprečuje nastanek utrujenosti pri delu — o tem pa nekaj malega v naslednji številki.

M S

AJDOVSKI TEKSTILEC JE VAS LIST, ZATO SODELUJTE V NJEM V ČIMVEČJEM ŠTEVILU! DOPISUJTE IN PREDLAGAJTE, O ČEM NAJ SE PIŠEMO!

Tabori na Slovenskem

Letos poteka sto let od prvih taborov na Slovenskem, ki so odigrali v slovenski zgodovini zelo pomembno vlogo. Enega teh taborov — tretjega po vrsti v Sloveniji — smo se spomnili tudi s proslavo v Sempasu prejšnji mesec. S proslavo smo obudili spomin na veliki shod Slovencev s širše Goriške na Veliki Otavi pri Sempasu. Na shodu se je zbralo okrog 10.000 ljudi, kar je bila največja množica, ki se je dotlej v teh krajih zbrala na enem mestu.

Tabori na Slovenskem so bili narodnoprrediteljski shodi, na katerih so govorniki prikazovali težak položaj Slovencev, razkosanih v več avstrijskih kronovin, kulturno in politično zatiranih ter izpostavljenih močnemu pritisku Nemcev, na Goriškem pa tudi Italijanov.

Kot pri mnogih tlačenih narodnih Evropi je tudi pri Slovencih doseglo narodno prebujenje svoj veliki vzpon v revolucionarnem letu 1848, ki ga prav zaradi tega pogosto imenujemo pomlad narodov. Reakcija in policijski režim, ki so sledili dogodkom v tem letu, so sicer zavirali to prebujenje, vendar pa ga niso mogli nikdar več pogasiti. Na Slovenskem se je ohranjalo in krepilo z utanavljanjem slovenskih čitalnic, ki so se takrat pri nas na veliko pojavljale in so bile edina oblika za zbiranje Slovencev. (Zato tudi imenujemo to dobo v naši zgodovini doba čitalnic.) Na raznih prireditvah, ki so jih organizirale, so se ljudje pogovarjali tudi o kulturnih in narodnih problemih. Tako se je prebujala in krepila narodna zavest. Ta je dosegla že tako stopnjo, da je narekovala potrebo po narodnih shodih, ki bi imeli že tudi politično obeležje. Tako so se pojavili na Slovenskem kot nova oblika narodnega prebujanja ljudski shodi, ki so jih imenovali tabore. Na njih so izražali zahteve po narodnih pravicah in zahtevo po zedinjeni Sloveniji. Prav po tej zahtevi pa je šempaski tabor še posebno pomemben, saj je kot prvi na Slovenskem vnesel zahtevo po zedinjeni Sloveniji v svoj program.

Glavni organizator šempaskega tabora in govornik na njem je bil dr. Karel Lavrič, ki je kot odvetnik služboval tudi v Ajdovščini. Ajdovci smo se ga spomnili s tem, da smo po njem poimenovali našo občinsko knjižnico, Primorci na sploh pa s tem, da smo mu ob stoletnici šempaskega tabora odkrili v Novi Gorici spomenik.

GS.

PRIDOBIVANJE IN PREDELAVA TEKSTILNIH SUROVIN

11. nadaljevanje

Trgovski in povprečni stapel bombaža

Pri presoji kvalitete bombaža sta važni dve dolžini vlaken, in sicer: trgovska ali maksimalna dolžina vlaken, ki pa za predilca ni tako važna kot povprečna dolžina ali povprečni stapel bombaža.

Ta dolžina je tudi temelj za pravilno nastavitve strojev in pogoj za kvaliteto preje.

Pri ročnem plasiranju dobimo vedno le maksimalni stapel. Iz količine tako dobljenih najdaljših vlaken lahko sklepamo na povprečni stapel. To delo zahteva izkušenejše praktika ter dobrega poznavalca materiala.

Veliko bolj natančno in dokumentirano ugotavljamo dolžino vlaken in količino posameznih dolžin v določeni količini prediva s posebnimi aparati za določanje stapla. Ti aparati nam dajo tudi staplov diagram, iz katerega lahko točno odčitamo povprečno dolžino vlaken.

KONTROLA PREDILNEGA NACRTA

Vsaka predilnica mora imeti potrebne kontrolne aparate, ki omogočajo tehničnemu osebju, da zanesljivo spremlja in kontrolira predilni načrt. Poleg kontrolnih mora imeti obrat tudi preizkuševalne aparate za ugotavljanje kvalitete izpredene preje (trdnost, razteznost, vitje, enakomernost).

Kontrolo predilnega načrta vršimo:

1. Predilni načrt kontroliramo s tem, da vsak bateurski svitek stehamo s točno avtomatsko registrirno tehniko.

Ce teža svitka odstopa za več kot $\pm 2\%$ od teže, ki jo določa predilni načrt, svitek izločimo.

2. Najvažnejša kontrola predilnega načrta je kontrola številke raztezalkinega pramena. To kontrolo moramo izvršiti čimvečkrat, rezultate pa vpisati v kontrolo knjigo. Za ta preizkus uporabljamo sortirno motovilo in sortirno tehniko.

3. Za sortiranje že izpredene preje uporabljamo posebno sortirno motovilo za več predenc in sortirno tehniko.

Odstopanje od predilnega načrta popravljamo redno in izključno le na raztezalkah in na prstančnih strojih.

POVPREČNA ŠTEVILKA

Povprečno številko za določeno produkcijsko dobo imenujemo tisto številko, ki bi dala, predena na vseh strojih, isto dolžinsko in utežno produkcijo, kot jo dajo stvarno predene številke.

Z uporabo temeljne enačbe za številčenje to matematično izrazimo:

$$Nm_{pov} = \frac{G_1 Nm_1 + G_2 Nm_2 + \dots + G_n Nm_n}{(G_1 + G_2 + \dots + G_n)}$$

G_i = produkcija v kg številke Nm_i

G_n = produkcija v kg številke Nm_n

Povprečno številko Nm_{pov} torej izračunamo, če delimo vsoto posameznih produktov stvarnih produkcij (v kg) in pripadajočih števil Nm s celotno stvarno produkcijo (v kg).

Vsaka predilnica je s svojim strojnimi parkom preračunana na predenje določene povprečne številke. Na tem sloni potrebni predilni načrti, na teh pa produkcijski načrt, ki jamči nemoten tok materiala skozi vse faze. Če je povprečna številka znatno nižja od povprečne predilniške številke, flyerji, raztezalke in mikalniki ne zmorejo previsokih potreb prstančnih strojev. Če pa je previsoka pa postane produkcija čistilnice prevelika (medfazno kopičenje materiala). Prav zato je spremljanje povprečne številke za predilce tako važno in nujno.

M B

IZBRANE MISLI

Nobeno bitje ne zahteva tolikšne pozornosti kakor človek. Seneka

Premalo je, če si modrost samo pridobiš, moraš jo tudi uporabljati. Cicero

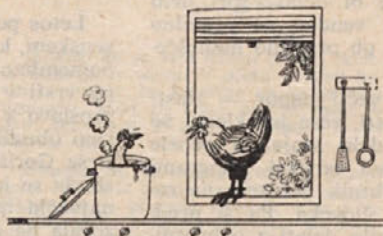
Gojite samo tiste navade, za katere želite, da bi postale vaši gospodarji. E. Hubbard

Če se duhovitež smeje svojim šaliam, te izgube svojo vrednost. Schiller

Ni uspeha brez kritike. Mabroux

Kar se poceni dobi, se ponavadi ne ceni. Cervantes

Bolje je pretrpeti veliko krivico, kot storiti malo. Bon

Zdaj ti je dovolj vroče!
Sem ti pravil, da se nikar ne hodi gret v kuhinjo.

NESREČNI OČKA

— Kako si? Ne zdiš se mi najboljše volje.

— Saj res nisem. Postal bom oče.

— Res? Čestitam. Ne razumem pa, kaj je na tem slabega.

— To, da moja žena o tem še nič ne ve.

LOVCI

Preudarnost Petra, ki je videl očeta, da se je vrnil z nedeljskega lova tudi brez najmanjšega vrabčka:

Prvič, ko je učitelj v šoli pripovedoval, da so naši pradedje živeli od lova, se mu je Peter zasmejal v obraz.

DEFINICIJA

Šofer: najnevarnejši del avtomobila.

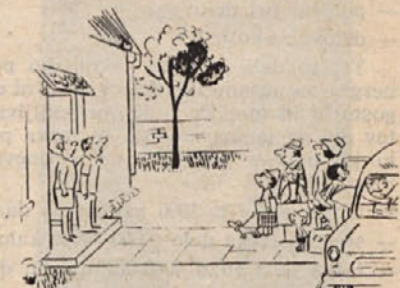
PRAZNOVANJA

Prijatelj pripoveduje prijatelju:
»Imam strica, ki je zares sijajen: ne pije alkoholnih pijač, ne kadi, ni mu mar za slaščice, je le zelenjavni in pije mleko, ne hodi niti v kino niti v gledališče, ne meni se za ženske in jutri praznuje svojo sedemdeseto rojstno obletnico.«
»In kako?« vpraša prijatelj.

OTROŠKA LOGIKA

Peter je zastavil Pepčku znano šaljivo vprašanje: kaj je težje — kilogram perja ali svinca?

— Tepček, ne boš me! Oboje enako, se je odrezal Pepček!
— No, če je tako, pojdi z mano domov, kjer ti bom z balkona spustil na glavo najprej kilogram perja, nato pa še kilogram svinca, pa bova videla, če je res oboje enako!

O, naši dragi gostje, končno ste le prišli — in kdaj odpotujete?

Imeli smo jih...

KULTURNOZGODOVINSKI DROBICI IZ AJDOVSKE OBČINE

Ernest
Klavžar:
(1841—1920)

Mali, veseli in nadarjeni Ernest Klavžar se je rodil 8. januarja 1841 v Vipavi, ki je bila tedaj na Kranjskem. Ljudsko šolo je obiskoval v Gorici, šest gimnazijskih razredov pa v Ljubljani od leta 1852—1858. Kasneje je dobil službo gozdarskega praktikanta v Krnici v Trnovskem gozdu, a že po sedmih letih (1865) je stopil v deželno službo v Gorici. Leta 1886 je prevzel pri deželnem odboru tajniške posle in bil leta 1901 upokojen iz zdravstvenih ozrokov. Po izbruhu sovražnosti med Italijo in Avstrijo leta 1915 se je preselil v Maribor, kjer je tudi umrl 10. novembra 1920.

Klavžarjeva mladost, se pravi doba vstopa v areno družbenega življenja, pada prav v začetek šestdesetih let prejšnjega stoletja, v dobo, ko je vladala markantna osebnost dr. Karla Lavriča. Tudi Klavžar je izšel iz njegove šole, saj mu je bil celo več kot dober sodelavec. Prvi Klavžarjev nastop, ki nam ga je ohranila zgodovina, spada v leto ustanovitve Slovenske čitalnice v Gorici. Na njeni veselici 14. decembra 1862 »je prvič sodeloval mladi Ernest Klavžar iz Ročinja«. Enaindvajsetletni Klavžar je bil tedaj gozdarski praktikant v Krnici. Tudi ob praznovanju prve desetletnice Goriške čitalnice (1864) ga najdemo zraven, saj je na veliki besedi s plesom deklamiral Vilharjevo »Ljudmilo«. Najdemo ga med sopolpisniki posebnega oklica za

Sempaski tabor, prav tako »največ zaslug si je pridobil znan takratni najmarljivejši narodni delavec Ernest Klavžar« za tabor v Biljani (1869), kjer je tudi govoril. Tudi na taboru v Tolminu in pri Sežani (1870) je spregovoril o zedinjeni Sloveniji.

V naslednjem desetletju je še vedno v prvih vrstah. Tako kot zapisnikar pri občnem zboru društva »Soča« in sploh kot agilni sodelavec (bil je soustanovitelj tega društva). Pri Slovenskem bralnem in podpornem društvu je bil Gregorčičev namestnik. Aktivno se je udeležil boja proti poslancu Cernetu na Krasu (1872), bil v odboru za »Prešernovo besedo« v Gorici (1873). O narodnem prebujanju Slovencev je govoril ob priliki obiska sekcijskega načelnika Witteka in dvornega svetnika Wurmba po Vipavski dolini, ko so si ogledovali bodočo traso Vipavske železnice.

Kasneje je bil izvoljen v deželni odbor. Iz naprednjaka, kakršen je bil v Lavričevi dobi, je prešel v čisto konservativno skupino. Na njegovo mesto je nekako stopil dr. Tuma. Ta je skušal Klavžarja ohraniti ob sebi, jemal ga je na shode, na katerih je Klavžar govoril o sadjarstvu, itd. V deželni odbor je na volitvah 1901. leta bil izvoljen skupaj z dr. Gregorčičem na Tolminskem. Na prvi seji novega deželnega zbora pa je bil Klavžarjev mandat razveljavljen in »Soča« je ostro protestirala proti njegovi izvolitvi. Klavžarjeva izvolitev je bila zavržena. Narodno-napredna stranka je obžalovala, da je morala nastopiti proti Klavžarju, ker je bil sposoben. Kasneje so se morale zaradi tega na Tolminskem vršiti dopolnilne volitve v deželni zbor (1902).

V tej in takšni zvezi je nastalo tudi Klavžarjevo publicistično delo. Tako je napisal ali sestavil knjižico Tabor pri Sempasu (1868) in Deželne postave za Goriško (1876).

Veliko področje Klavžarjevega dela je predstavljalo dramsko delovanje v okviru čitalnic in tudi izven njih. Bil je dolga leta režiser in glavna igralska moč. Na šolskem domu je poučeval deklamatoriko. Vodil je dramske predstave.

Tako je bil od 1865 pa do 1890 duša čitalničnega odra v Gorici, ustvaril je stalni diletantski oder, sam pa je prirejal primerne igre, med njimi je poslovenil Tri igre za žensko mladino (1901), ki so izšle v ponovnem ponatisku v zbirki Veseloligre in šaljivi prizori (1911).

Na področju narodno gospodarskih zadev in kot kmetijski strokovnjak se je najprej posvečal gozdarstvu, bil je odbornik goriške Kmetijske družbe, pomagal je pri ustanavljanju kmetijskih, sadjarskih in mlekarskih društev, urejeval strokovno časopisje s tega področja (Kmetovalec, Gospodarski list). Ob priliki sadne razstave na Mostu (Sv. Lucija) je sestavil posebno brošuro (1901). Dalje se je zanimal in pisal o vinu in trgovskih pogodbah, o cestah na Kanalskem, o lovskem pravu, o katastru, s prevodi je seznanjal o sviloprejetstvu, o kraškem teranu, goriških češnjah itd. V posebnih knjižicah so izšla naslednja dela s tega področja: Pred 125 leti. Zanimivosti iz prve dobe c. kr. kmetijskega društva v Gorici (1891), Priročnik zakonik. Čestni zakonik z dne 21. maja 1894 za pokneženo grofijo Goriško in Gradiško (1894), Občinsko gospodarstvo na Goriškem (1892), Priročnik zakonik za pokneženo grofijo Goriško in Gradiško (1891), Pregled zemljarinskega katastra (1896), Revisione del catasto dell' imposta fondiaria (1896) ter prevodi: Svilojeja na Japonskem (Bolle, 1898), Sadjarstvo na Goriškem (Mader, 1898), Goriške češnje (Bolle, 1898) ter Ripperjev Kraški teran (1912).

Klavžar, kakršnega nam kažejo zgodovinski viri in delo, je bil garač in nesebičen človek, ves navdušen za slovenstvo, za nacionalni razvoj na Goriškem, čemur je posvetil vse svoje sile in v zahteval, kjer je bilo potreba. Pri njem gre za široko poljudno osebnost, ki je bila preveč povsod angažirana, da bi bilo vse, kar je ustvarila, najboljše. V svojem življenju je prišel v različne politične konstelacije, ki so ga gnale zdaj sem zdaj tja. Na vsak način pa je spadal med najvidnejše in najmočnejše narodnokulturne delavce na Goriškem v njegovi dobi. In v tem je še danes vreden hvaležnega spomina.

Marijan Breclj

»AJDOVSKI TEKSTILEC« izhaja vsak mesec. Izdaja ga »Tekstina« Ajdovščina. Ureja uredniški odbor: Marjko Buda, Peter Dacar, Elizabeta Kodrič, Grozdan Šinigoj, Erna Zunič. Odgovorni urednik: Grozdan Šinigoj. Tiska tiskarna ČZP »Soča« Nova Gorica, Sempeter pri Gorici. Naklada 1000 izvodov.